"DRAUGAS"
LITHUANIAN DAILY FRIEND
TERMS OF SUBSCRIPTION:
One Year $5.00
Six Months $3.00
Thursdays Edition $2.00
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.,
1800 W. 46th St., Chicago, Illinois.
Phone McKinley 6114, Establ. 1908

DRAUGAS

LITHUANIAN DAILY FRIEND

SECOND EDITION

ANTROJI LAIDA

Published and distributed under permit (No. 468), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. By the order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

KAINA PRICE 2 CENTAI CENTS

CHICAGO, ILLINOIS, ANTRADIENIS, LAPKRITIS, (NOVEMBER) 18 D., 1919 M.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER MARCH 31, 1916, AT CHICAGO, ILLINOIS UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879.

METAI-VOL. IV. No. 272

Bolševiku Atstovai Dorpate

Pasaulis atkreipęs domą į konferenciją Dorpate

BOLŠEVIKŲ ATSTOVAI DORPATE.

Dorpatas, lapkr. 18.—Atkeliavo čia bolševikų atstovai—Litvinov su kitais trimis bolševikais. Visi jie aštriai saugojami. Neleidžiama niekam su jais pasimatyti, arba jiems patiems apleisti namus, kuriuose apsistojo.

ESTONIJA NUGINKLUOS YUDENIČO KAREIVIUS.

Bolševikai nori taikos su Anglija.

Revelis, Estonija, lapkr. 17. —Estonijos vyriausybė galutinai nusprendė nuginkluoti visus Yudeničo kareivius, katrie tik sugryž Estonijos žemėn.

Savo keliu, taikos konferencija Dorpate tęsiasi be jokių sutrukdymų. Bevieliu telegrafu pranešta, jog Dorpatan atkeliauja bolševikų atstovai. Mušių frontą jie perėjo sekmadienio ryte.

Talkininkai į tą konferenciją Dorpate atsineša neutraliai. Netiesa, kad jie turėtų slėgti konferencijos atstovus. Jei prieš taiką kas nors veikiama, tai veikiama prisidengus kitokiais žygiais.

Čia talkininkų militariniai atstovai apie konferenciją nieko nesako oficijaliai. Nors jie stovi už sutruškinimą bolševikų spėkomis, tečiaus tyli apie galimą armisticiją Pabaltijos su bolševikais.

Šiaurinė valdžia negali priešinties.

Taip vadinamos, šiaurinės rusų valdžios prekybos ministeris yra M. Margulies. Jis Šiaurvakarisę armiją aprupina karės medžiaga ir viskuom reikalingu.

Mergulies atvirai pripažįsta, jog šiaurvakarinės armijos rolė turės pasibaigti, kuomet Pabaltijos viešpatijos padarys armisticiją su bolševikais. Ir šiaurinės Rusijos valdžia neturės spėkų pasipriešinti taikai, kokia paskui pakils iš armistiecijos.

Margulies didžiai susirupinęs šiaurvakarinės armijos nelemtuoju stoviu. Šiandie ta armija savo rankose turi jau tik labai mažą Rusijos žemės sklypelį tarpe Estonijos ir bolševikų linijų.

Bolševikų taikos sąlygos.

Jei Estonija padarys taiką su bolševikais, Yudeničo armija Estonijoje turės but nuginkluota ir internuota ir jokiuo budu nepavartota prieš bolševikus. Tai viena iš daugelio bolševikų taikos sąlygų.

Šiaurinė rusų valdžia deda pastangas sau pagelbon patraukti Suomiją. Bet ligšiol tas veikiama be pasekmių. Oficijaliai Suomija nenori maišyties į Rusijos reikalus. Gi neoficijaliu keliu negalima nieko atsiekti.

Margulies sako, jog galų-gale prašoma Suomija gal ir leistų savo šalyj suorganizuoti kelis tukstančius laisvanorių, jei talkininkai tam tikslui nesigailėtų pinigų.

Turi dar vilties.

Tas pat ministeris Margulies, nors šiaurvakarinei armijai pramato neišvengtiną pragaištį, visgi dar turi ir vilties. Jis sako:

"Mes daug kartų buvom atsidurę tokion pozicijon, jog, rodos, viskas turėjo but pabaigta. Bet visuomet kas-nors tokio ypatingo netikėtai įvykdavo ir pasilikdavom išgelbėti nuo pragaišties. Rasi, ir šiuo kartu įvyks kas nors nepaprasto."

Šiuo kartu Yudeničo armija gali but išgelbėta ne kitkuo, kaip tik prailginimu vargų Pabaltijos viešpatijoms. Kaip kam ir labai norisi dar labjaus pavarginti tas respublikas.

Bolševikai ir Anglija.

Anglija konferencijoje Dorpate taippat turi savo atstovą, parlamento atstovą, darbo partijos narį James O'Grady.

Anglijos vyriausybė davė jam įgaliojimų su bolševikų atstovais Dorpate nesigilinti jokion politikon, kaip tik pasitarti karės nelaisvių klausime.

Čia spėjama, jog bolševikų atstovai dės pastangas susiartinti su Anglija. Kad taip bus, liudija tas faktas, jog bolševikų atstovų tarpe busiąs ir Litvinov, kituomet buvęs bolševikų pasiuntinys Anglijoje.

ŠIAURVAKARINĖ ARMIJA BAISIAM STOVYJ.

Revelis, lapkr. 18. — Gen. Yudeničo Šiaurvakarinės armijos pozicija kas valanda aršėja.

Apsireiškia armijoje suirimas, betvarkė. Kareiviai bėga Estonijon. Čia jie, turbut, bus nuginkluoti.

BOLŠEVIKAI SAKOSI PAĖMĘ OMSKĄ.

Londonas, lapkr. 18. — Nežiurint užginimų, bolševikai vis-gi tvirtina, kad jie paėmę miestą Omską, ir kad Kolčako kariuomenė bėganti didžiausioje betvarkėje.

Omsko gatvėse, sako bolševikai, įvykę žiaurus mušiai. Tenai jiems tekę paimti nelaisvėn apie 1,000 Kolčako kareivių.

PRANCUZIJOS RADIKALAI PRALOŠĖ RINKIMUOSE.

Pralošė ir įvairių rųšių socijalistai.

Paryžius, lapkr. 18.—Rinkimų pasekmės parlamentan jau žinomos. Premjero Clemenceau šalininkai laimėjo. Visokių rųšių socijalistai gavo smugį.

Iš 548 atstovų parlamentan ineis:

Republikonų kairiųjų 117.
Radikalų 52.
Radikalų socijalistų 71.
Republik. socijalistų 24.
Suvienytų socijalistų 54.
Dissidentų socijalistų 6.
Progresyvių 120.
L'Action liberalų grupė 73.
Konservatistų 31.

PO RINKIMŲ ITALIJOJE.

Rymas, lapkr. 18.—Giovanni Giolitti, Paolo Boselli, Antonio Salandra, Vittorio Orlando, visi buvusieji premjerai, ir Raimondo išrinkti atstovais parlamentan.

Neturima dar tikrų žinių, kiek katra partija laimėjo atstovų. Tik kol-kas žinoma, kad laimėjo atstovų:

Ministerijalistai 145.
Socijalistai 54.
Katalikai 39.
Konstitucijos opozicijonistai 36.
Nacijonalistai 23.
Republikonai 16.

BELGIJOS KABINETAS PASITRAUKIA.

Brusselis, lapkr. 18.—Belgijos ministerių kabinetas su premjeru Delacroix, karaliui padavė atsistatydinimo raštą.

Karalius paragino ministerius pasilikti savo vietose, kol rinkimų parlamentan pasekmės bus žinomos.

ANGLEKASIAI ATSISAKO DIRBTI.

SUSTOS DARBAI VISOJ ŠALYJ.

Keliolika milijonų darbininkų neteks darbo.

Blogai išeina su darbais anglekasyklose. Anglekasiai atsisako gryžti darban. Oklahoma gubernatorius skelbia, jog toji valstija paimsianti kasyklas savo rankosna ir leisianti neunistams dirbti karinomenės priežiuroje.

Tos valstijos gubernatorius už nedarbą kasyklose kaltina veikiantįjį anglekasių prezidentą Lewisą. Sako, tasai neva paklausė teisno įsakymo atšaukti streiką, kad nepraplisti kalėjiman, kad tuo tarpu žemesnieji anglekasių viršininkai su anglekasiais veda streiką. Tai esąs suokalbis prieš vyriausybę.

Labai retai kur anglekasiai sugryžo darban.

Tuo tarpu anglių išteklius baigiasi.

Šiandie Chicagoje turi konferenciją generalis geležinkelių direktorius Hines su apirubių direktoriais. Tariamasi susiaurinti traukinių važinėjimą.

Jei tomis dienomis anglekasiai nesusipras gryžti darban, pasekmėje štai kas bus:

Bus sustabdyta viena pusė pasažierinių traukinių visoj šalyj.

Penkiolika milijonų žmonių neteks darbo.

Visokia industrija visoj šalyj sustos, išėmus kokius 25 nuoš. butinai reikalingos.

Šalį palies pragaištis. Ir kas už tą bus kaltas?

VOKIETIJA ANT NAUJOS REVOLIUCIJOS SLENKSČIO.

Dabar pakelia galvas nacijonalistai.

Berlynas, lapkr. 18. — Vokietija mažu-pamažu atsiduria ant naujos revoliucijos slenksčio. Šiandie čia Vokietijai grumoja jau ne bolševikai, bet nacijonalistai-monarchistai.

Vokietijos respublika yra socijalistų rankose. Čia ir laikinas respublikos prezidentas yra socijalistas. Steigiamajam nacijonaliam vokiečių susirinkime viršų turi socijalistai.

Tasai nacijonalis susirinkimas nusprendė surasti buvusios karės kaltininkus. Tam tikslui paskirta komitetas. Šitas nuo savęs paskyrė subkomitetą ir pavedė jam išklausinėti visas militarizmo galvas.

Pakviestas Hindenburgas.

Subkomitetas tarp kitų į liudininkus pašaukė ir fieldmaršalą Hindenburgą. Tas čia atvažiavo. Bet studentai ir nacijonalistai-monarchistai neleidžia jo eiti liudyti prieš subkomitetą. Sako, to subkomiteto nariai, tarp kurių yra ir radikalų (bolševikų), neverti kamantinėti fieldmaršalą.

Del to Berlyne jau buvo įvykusios demonstracijos. Noske demonstrantams grumoja kulkasvaidžiais. Bet į tai neatkreipiama doma. Kas valanda laukiama riaušių ir šitos gali privesti prie sukilimų prieš socijalistinę valdžią.

Vienas atsisakė liudyti.

Aną dieną prieš subkomitetą turėjo liudyti buvęs vice-kancleris Helfferich. Šitas atsisakė atsakyti į klausimus, statomus jam radikalo Cohn, subkomiteto nario. Helfferich už tai nubaustas 300 markių pabaudos. Jis užmokėjo pabaudą ir išėjo.

Žinomas Maximilian Harden, kurs kituomet vedė aršią kovą prieš buvusio kaizerio vyriausybę, sako, jog subkomitetas padarė nedovanotiną klaidą, pakviezdamas Berlynan Ludendorffą ir Hindenburgą. Juk tai abudu vokiečių tautos idolu. Del jų čia atvykimo gali pakilti baisus daiktai kaip čia, taip visoj Vokietijoj.

Juda vokiečių socijalistų vaidžia savo pamatuose. Nes daugelis ir tų pačių socijalistų pakiltų prieš dabartinę sau artimą valdžią, jei jiems tiektų taip daryti Hindenburgas.

ANGLŲ KORESPONDENTAS BOLŠEVIKŲ KALĖJIME.

Londonas, lapkr. 17. — Iš Maskvos pranešta, jog bolševikų liaudies teismas anglų laikraščių korespondentą Keeling nubaudęs kalėjimu ligi "pasibaigsianti karė su imperijalistine Anglija."

Keeling atrastas kaltas už inėjimą bolševikiškon Rusijon be bolševikų leidimo ir už norėjimą papirkti sargybą.

Nauja Viešpatijų Sąjunga Europoje

VIEŠPATIJOS ORGANIZUOJASI PRIEŠ VOKIEČIUS IR BOLŠEVIKUS.

Dorpatas, lapkr. 16. (Suvėlinta). — Generalėj sesijoj atstovų Estonijos, Latvijos, Lietuvos, Suomijos, Lenkijos, Baltgudijos ir Ukrainos nutarta:

"Yra pageidaujama suorganizuoti politikinėn ir militarinėn sąjungon visas naujas viešpatijas visam plote tarpe Suomijos ir Juodųjų jurių ir tarpe Vokietijos ir bolševikiškos Rusijos."

Svarbiausias tos naujos sąjungos tikslas turi but bendrai apsisaugoti ir ginties nuo vokiečių ir bolševikų pasikėsinimų pavergti parubežines viešpatijas.

Paskelbta, kad tuo tikslu trumpoj ateityj bus sušauktos konferencijos Rygoje ir Dorpate. Vienur ir kitur bus aptariamos tos sąjungos politikinės ir militarinės smulkmenos.

Buvusieji sesijoje atstovai išreiškė pasitikėjimą, kad prieš tokią sąjungą nieko bloga neturės ir nesipriešins talkininkų sutverta tautų sąjunga.

Kaip rytoj čia turi atvykti bolševikų atstovai. Pabaltijos viešpatijos atstovai su jais pirmiausiai tarsis reikale susimainymo karės nelaisvių. Gi paskui bus tariamasi apie armistieciją, gal ir apie taiką.

Kai-kurių viešpatijų atstovai vakar išvažinėjo namo ganti reikalingų militarinių ir kitokių informacijų. Žadėjo sugryžti tarties su bolševikais.

Čia nematomos kokios tai spėkos spaudžia atstovus neturėti nieko bendra su bolševikais.

Tos spėkos priskaitomos talkininkams. Bet juk Pabaltija nekuomet ir nemano taikinties su bolševikais be aiškaus talkininkų pritarimo. Bet podraug Pabaltija ir pageidauja, kad talkininkai veikiau pripažintų jai nepriklausomybę nuo Rusijos.

AUSTRIJĄ LAUKIA PRAGAIŠTIS.

Šalis gali but suskaldyta į dalis.

Berne, Šveicarija, lapkr. 18. —Iš Viennos pareina žinių, jog Austrija greitu laiku turės susilaukti ekonominio ir politikinio krizio.

Sakoma, Austrijos vyriausybė neturinti spėkų užslopinti gyventojų nepasitenkinimo ir nerimavimo. Naujoji respublika gali susiskaldyti į dalis ir prisiglausti prie kaimininių viešpatijų.

Žymi Austrijos respublikos dalis pageidauja prisijungti prie Vokietijos.

SAVO LĖŠOMIS PASIŲSIĄS BOLŠEVIKUS RUSIJON.

New York, lapkr. 17. — Pasivadinęs čia bolševikiškos Rusijos ambasadorium L. A. Martens pranešė valstybės sekretoriui Lansingui, jog jis visus raudonuosius rusus, kokie čia areštuojami ir laikomi negeistinais piliečiais, pasiųsiąs Rusijon bolševikų valdžios lėšomis. Tai, girdi, busią mažiau vargo ir išlaidų pačiai S. V. vyriausybei.

Martens protestuoja, kad čia rusų bolševikai persekiojami ir areštuojami.

RUMUNŲ NĖRA BUDAPESTE.

Budapestas, Ungarija, lapkr. 18.—Rumunų kariuomenė pagaliaus išsikraustė iš šito miesto. Tvarką miestę paėmė vesti Ungarijos laisvanoriai. Tie užėmė visas aplink miestą strategines vietas.

VISUR GAUDOMI RADIKALAI.

Medžioklė tęsiasi keliuose miestuose.

San Francisco, Cal., lapkr. 18.—Įvairiuose Pacifiko miestuose ir miesteliuose tęsiasi medžioklė ant radikalų, katrie tomis dienomis daug pasižymėjo mieste Centralia, Wash., kur nužudė keturis žmones parodavimo metu.

Čia irgi suimta daugelis radikalų su jų propagandos raštais. Kituose miestuose susekamos ligšiol nežinotos radikalų slepynės.

Gaudynių radikalų užsiima žinomo Amerikoniško Legijono nariai ir kiti šalies veikėjai patrijotai, katriems rupi palaikyti kaip yra buvus šalies laisvę.

"ŠLAPIEJI" PRALAIMĖJO CHICAGOJE.

Vakar federalis apskričio teisėjas Carpenter paskelbė ištarnę, jog Chicagoje karės meto prohibicijos įstatymas turi but pildomas.

Taigi Chicago palieka "sausa" kaip kaulas, kol prezidentas nepaskelbs proklemacijos apie demobilizacijos pabaigą. Bet kol tas bus atlikta, rasi, ims jau gyvuoti ir pati visatina svaigalų prohibicija.

Teisėjas pripažįsta, jog svaigalai yra taippat nuosavybė. Ir už tos nuosavybės naikinimą savininkui turi but atliginta.

Anglija pasišalina iš kovos prieš bolševikus

SAKO, DAUGIAU NEREMSIĄ CIVILĖS KARĖS RUSIJOJE.

Londonas, lapkr. 18.—Premjeras Lloyd George vakar kalbėdamas parlamente šį-tą pažymėjo ir apie Rusiją.

"Katron pusėn mes neitumėm," sakė premjeras, "visuomet mes pataikysime tiesiog į miglas."

Premjeras tarp kitko paaiškino apie William Bullitt, S. V. taikos komisijos narį, kuris kituomet buvo lankęsis Rusijoje ir sugryžęs paskelbė visokių sensacijų apie bolševikus ir Angliją.

Lloyd George pasakė, jog jis apie Bullittą nekuomet nebuvo girdėjęs ligi anam sugryžus iš Rusijos. Gi Bullitto visokie skelbimai yra melagystė. Anglija nekuomet nesiuntė jokių atstovų bolševikiškon Rusijon.

Negali pagelbėti Kolčakui.

Toliaus premjeras pasakojo, jog Anglija del nepaprasto tolumo negali pagelbėti Kolčakui kovoje prieš bolševikus.

Sakė, jog esama šalių, katros stovi tinkamesnėse pozicijose duoti pagelbą Kolčakui, kaip Anglija. Tegu jos gelbsti. Gi jei Kolčakui nepavyksta, Anglija už tai neatsako.

Nerems civilės karės.

Premjeras toliaus sakė, jog niekas nežino, ko centralė Rusija pageidauja, ir jog visos prieš bolševikus atakos nevyksta. Anglija turi begalinę daugybę nuosavų reikalų ir jokiuo budu negali finansuoti civilės karės Rusijoje.

"Mes daugiau pagelbėjome priešbolševikiškiems rusams, kaip rPancuzija, Japonija ir Amerika ėmus kartu," sakė premjeras.

Lloyd George pripažino tiesą pranczuzams laikraščiams, katrie rašo, jog Anglija su Pranczuzija atsisako toliaus materijaliai remti priešbolševikiškus elementus.

Tuo tikslu Anglija su Pranczuzija padariusios santarvę. Nes negalimas daiktas tolesniai apsunkinti mokestimis savuosius gyventojus.

LAPKRIČIO 18, 1919 M.

Chicago. — Šiandie gražus oras ir šalčiau; rytoj taippat.

"DRAUGAS"
LITHUANIAN DAILY FRIEND
Published Daily Except Sundays by
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.,
1800 W. 46th St., Chicago, Illinois.
TERMS OF SUBSCRIPTION
One Year $5.00
Six Months $3.00
Thursday's Edition $2.00
AT NEWS-STANDS 2c A COPY
Advertising rates on application

LIETUVIŲ KATALIKŲ DIENRASTIS
"DRAUGAS"
Eina kasdieną išskyrus nedėldienius.
PRENUMERATOS KAINA:
Metams $5.00
Pusei Metų $3.00
Prenumerata turi būti iš anksto. Laikas skaitosi nuo užsirašymo dienos ne nuo Naujų Metų. Norint permainyti adresą visada reikia prisiųsti ir senas adresas. Pinigai geriausia siųsti išperkant krasoje ar expreso "Money Order" arba įdedant pinigus į registruotą laišką.
"Draugas" Publishing Co.
1800 W. 46th St. Chicago, Ill.
Telefonas Mckinley 6111

Taikos Sutartis.

Baisiosios ir ilgosios pasaulio karės skerdynė užsibaigė 11 lapkričio, 1918 m. Briuselyje 1919 m. pergalėtojai talkininkai: Anglai, Prancuzai, Italija ir Amerika įteikė pergalėtiems vokiečiams storą knygą, kurioje tapo išdėtos ramaus sugyvenimo sąlygos. Bet jos dar nebuvo ir nėra užtvirtintos Amerikos Senate.

Senatas nenorėjo tvirtinti tų sąlygų dėto, kad į jas įrakta yra Tautų Sąjungos konstitucija, o į tą tautų sąjungą įeina Anglija su vienu balsu nuo savęs, Kanada ir kitos keturios žemės esančios po Anglijos valdžia taip-gi turi po vieną balsą. Tai gi Anglija su savo pavaldiniais žemėmis turi šešis balsus, o Suvienytos Valstijos tiktai vieno arba tik vieną balsą.

Amerikiečiai labai pyko ant tokią nelygybę, daug šnekėdami ir rasydami prieš Tautų Sąjungą ir prieš pačią Taikos Sutartį. Nesenai tą baisų nelygybę svarstė Suvienytų Valstijų Senatas ir sutarė neprotestuoti prieš jį. Anglijos pasiuntinys Washingtone, D. C. labai džiaugėsi Amerikos nuolaidumu. Jeigu Senatas neprotestavo prieš tokią aiškią neteisybę, tai buvo ženklas, kad jis yra labai nuolaidus. Draugе buvo ir vilties, kad kiti dalykai lengviau pereis per Senatą. Tikroji priežastis, del kurios Amerikos Senatas pasirodė labai nuolaidus, buvo ta, jog Amerika nenorėjo mažinti teises Kanadai, Indijai, Australijai, Naujajai Zelandijai ir Egiptui.

Visą Taikos sutartį pirma buvo apsvarsčiusi Senato paskirtoji užrubežinių dalykų komisija. Pilnas Senato surinkimas atmetė tos komisijos sumanytąjį Amerikos ir Anglijos teisių sulyginimą. Bet petnyčioje, 7 lapkričio pilnas Senato surinkimas svarstė kitą komisijos sumanytąjį pridėčką prie Taikos Sutarties ir tą pridėčką patvirtino 48 balsais prieš 40.

Pridėčkas išrodo nesvarbus. Jis sako, kad Taikos Sutartis tik tada turės tvirtą svarbą, kad trys didžiosios talkininkų šalys patvirtįs Amerikos Senato reikalaujamus pridėčkus. Senatorius Hitchcock tapo buvo priešingas šitam pridėčkui, jog išsitarė, kad delto visa Taikos Sutartis eisiant niekais. Tas gali buti, jei neatsiras trijų didelių viešpatijų pritariančių Amerikos pataisoms. Vokietijos pritarimas nesiskaito. Pritarimas yra reikalingas iš didžiųjų talkininkių pusės, t. y. iš Anglijos, Italijos, Prancuzijos ir Japonijos.

Rodos nedidelis daigtas yra joms visoms pritarti, netik trims iš jų. Bet tas priklausys nuo tolymesniųjų pridėčkų. Užrubežinių dalykų komisija yra prirengusi, tarp kitų, du pridėčku. Vienas sako, kad Shantungas turi grįžti Kynams. To pridėčko nepripažįs Japonija. Kitas tvirtina, kad Amerika gali dauginti savo karituomenės ir laivyno jiegas niekeno neprižiurima ir niekeno nesiklausdama. Tą pridėčką nepatvirtįs Anglija už jokius pinigus. Jeigu Amerikos Senatas patvirtįs abu tuodu pridėčku, tai Amerikos pridėčkų nepatvirtįs Anglija su Japonija. Tai liks tik dvi iš keturių didžiųjų talkininkių, galinčios patvirtinti Amerikos pridėčkus ir visą Taikos Sutartį.

Jeigu Amerikos Senato reikalaujami pridėčkai taps atmesti Anglijoje ir Japonijoje, tai bus aišku, kad Japonija nori pasilaikyti svetimą Shantungo žemę, o Anglija nori prižiurėti, kad Amerika nebutų persilpni. Tokiu budu kaltė už Taikos Sutarties paaikininimą kris ant Anglijos ir Japonijos, o ne ant Amerikos.

Amerika nenorėjo mažinti Kanados, Naujosios Zelandijos ir kitų autonominių žemių teises. Tai-gi negalima norėti kad Amerika apsimtų mažinti savo neprigulmybę.

Svečias iš Anglijos.

Ketvirtinke, 11 spalčio, lygiai metams sukako nuo to, kaip pasibaigė kruvinoji didžiosios karės audra, į Washingtoną, D. C., atvažiavo jaunas, gražus ir mandagus Anglijos Sosto Įpėdinis, busiantis karalius. Jis atvažiavo padėkoti Amerikai už jos prisidėjimą prie karės. Tai jau trečias augštasis svečias, atkeliavęs į Ameriką tuo tikslu dėkoti. Pirmutinis buvo kardinolas Mercier, antrasis Belgijos karalius, trečiasis Anglijos sosto įpėdinis Edwardas—Albertas.

Amerika karštai ir iškilmingai priėme kardinolą Mercier, kaipo žmonių apginėją, už ką jis pastatė dvasios galybę priešais užpuolusios karitomenės jiegą. Demokratiška Suvienytų Valstijų visuomenė mandagiai ir meilingai įsiėjo su Belgijos karaliumi. Mandagus taip-gi ir gražus yra priėmimas trečiojo svečio, Anglijos karalaičio, bet tame mandagume nematyti didelės karštybės. Gal nei kardinolas Mercier nebutų matęs, taip karšto priėmimo, jei butų atvažiavęs ne pirmutinis, tik trečias.

Mes nuoširdžiai sveikiname Karalaitį Edwardą. Jis parodė savo demokratiškumą kaipo pradžioje vaikščiodamas pas neturtingus London darbininkus ir meilingai kalbėdamas su jais. Anglijos Sosto Įpėdinį meilingai priimame kaipo Amerikiečiai, nes esame Anglijos kaimynai ir talkininkai, mokanti pagerbti tuos, su kuriais atsiejo dirbti išvien labai sunkų karės darbą. Džiaugiamės dar ir kaipo lietuviai, nes Anglija aiškiai stipriai ir naudingai paremia Lietuvos pastangas užtikrinti savo nepriklausybę ir apsaugoti savo tautinį augimo reikalus.

Trumpai viešėjęs Suvienytose Valstijose karalaitis Edwardas išvažiavo į tėvynę. Mes jam linkime pasisekimo jo gyvenime ir turime vilties, kad jam tapus karaliumi Anglijos politika ištiesų darbuosis pasaulio tautų laisvei ir lygybei.

Pranešimas iš Washingtono.

Oficijalis pranešimas.

Lietuvių Ekzekutyvis Komitetas gavo iš Kauno sekančią kablegramą:

"Atstovas Amerikon netrukus skiriamas. Iki jam nuvyksiant ir toliaus Ekzekutyvis Komitetas prašomas tarpininkauti tarp Lietuvos ir Amerikos valdžių.

Valdemaras.
Užsienio Reikalų Ministeris."

Svarbu žinoti važiuojantiems į Lietuvą.

Pagal įsakymą Lietuvos Užsienio Ministerijos, šiuomi užreiškiame, kad:

1. Kiekvienas keliaujantis Lietuvon, nepaisant kokios valstybės pasportą jisai, arba jinai, turėtų, privalo turėti Lietuvos Atstovybės vizą, be kurio nebus Lietuvon įleidžiamas.

2. Norintieji keliauti Lietuvon privalo pasirupinti, kad jų pasportuose butų pažymėta, jog jisai, arba jie, važiuoja Lietuvon. Tankiai pasitaiko, kad pasportuose pažymėta tik "Rusija". Todel dar kartą pažymime, kad visi pasportai, neturinti pažymėjimo, jog jie išduoti važiavimui į Lietuvą, **nebus vizuoti Lietuvos Atstovybėje.**

3. Vienintėlė Lietuvos Atstovybė, įgaliota Lietuvos Užsienio Reikalų Ministerijos, yra Lietuvių Ekzekutyvis Komitetas, Washingtone.

4. Norintieji pasportus vizuoti, privalo išpildyti tam tikras aplikacijas. Aplikacijas gali gauti Ekzekutyvio Komiteto raštinėje, 703-15th. St., N. W., Washington, D. C.

5. Mokestis už pasporto vizavimą yra vienas dolieris.

6. Visi aplikantai, prašanti pasportus vizuoti, turi kartu prisiųsti paliudymus nuo Tautos Fondo arba Neprigulmybės Fondo vietinio skyriaus valdybos.

7. Visi Lietuvos Atstovybės vizuoti pasportai tinka įvažiavimui ir išvažiavimui iš Lietuvos. Bet norintėji tik pervažiavimui per Lietuvą į Rusiją ir į Lenkiją, bei pereiti frontą ar demarkacijinę liniją, turės išgauti iš Lietuvos Užsienio Reikalų Ministerijos pasų skyriaus ir Generalio Štabo leidimą.

Lietuvių Ekzekutyvis Kom.
(Liet. Atstovybė Jungtinėse Valstybėse)
M. J. Vinikas, Pirm.
J. J. Bielskis, veik. rašt.

A. L. R. K. Federacijos Programo ir Konstitucijos Kritika.

I.

Konstitucija—organizacijos pamatas.

Kiekviena organizacija—didelė ar maža—turi savo konstituciją. Konstitucija nustato organizacijos veikimui visą pamatinę tvarką. Konstitucijoje privalo buti aiškiai ir trumpai pažymėta organizacijos tikslas ir budai kaip galima jį atsiekti. Geras pamatas užtikrina mamui saugumą, tvirtumą; gera konstitucija užtikrina organizacijai pastovumą, geras pasekmes.

Esama visokios rųšies konstitucijų—sulyg laiko dvasios ir atskirų žmonių supratimo. Reikia pažymėti, kad organizacijonis ant plačiausios skalės yra taip-gi didelės ar mažos valstybės. Valstybinio gyvenimo tvarka, gerovė priklauso nuo valstybės konstitucijos kokybės. Valstybių esama monarkinių ir demokratinių. Monarkinės valstybės, be abejonės, turi monarkinę konstituciją, kuri yra nustatyta vieno juridiško asmens (monarko, imperatoriaus) sutikimu ir paliepta pildyti jojo augščiausiu įsakymu. Monarkizmo, patvaldystės dvasios gali buti ir mažose visokios rųšies organizacijėlėse.

Tuias asmuo gali sustatyti konstituciją sulyg savo išminties tveriamąjai organizacijai kokiais nors politiškais, materijaliais ar idealiais išrokavimais ir... buti joje ponu, išnaudojant liaudį savo tikslams. Senovėj juk ir buvo tik vadovaujantieji ir klausantieji: ponai ir tarnai. Šiandie dar daug milijonų pasilieka prie tos gyvenimo sąvokos. Imperijalistiški vadovai aiškinasi: girdi, liaudis-darbininkai yra bemoksliai, neturi išminties kaip valdytis, mes gerą darbą dirbame juos valdydami...

Yra kita rųšis valstybių ir siauriau apribuotų organizacijų—kurios, butent, vadovaujasi savo gyvenime demokratizmo principais. Dievas visus lygiais sutvėrė savo paveikslu ir visiems protą davė. Gyvenimo pamatiniuose reikaluose privalo tad visi lygų balsą turėti.

Imperijalistų gadynė baigiasi, žemiškųjų viešpačių sostai viens paskui kitą griuva ir... sugrius visi.

Žmonės šviečiasi. Spauda pasidarė visiems prieinamiausia. Išnaudojamieji visokiais budais "nepašauktųjų pranašų" spiečiasi kruvon savo teisių apginimui.

Autokratinės valstybės, ir tokios pat mažesnės organizacijos žus, nes jų veikimo programe ir konstitucijoje esama *didelės klaidos*, kurią pats Kristus yra išparodęs jau pirm kelioliktos šimtmečių. Žiauri viešpačių hegemonija naudojosi ilgą laiką žmonių nesusipratimu.

Didelė klaida.

Mums lietuviams katalikams Amerikoje rupi musų Federacija. Bet veikimas jos labui pradedamas yra ne iš to galo. Prakilnieji musų vadai, kurie troško lietuviams katalikams gerovės, padarė didelę klaidą, kad savo šventą darbą nepradėjo nuo konstitucijos atsakančiojo sutvarkymo. Visi Federacijai prijautė, bet neturint tinkamos tvarkos, idėjos pasiliko realybėn tepravestos per 13 metų.

Konstitucija yra pamatinis dalykas. Ką reiškia apdirbimas svarbios, rimtos konstitucijos žymesnei organizacijai galima spręsti iš paveikslo, kuris man teko matyti Suv. Valstybių politikos istorijoj—ant vieno puslapio. Artistas parodo įspudingą užbaigimą apdirbimo konstitucijos Suvienytoms Valst. bėms: Šalies reprezentantai-atstovai dirbo sukaitę *per kelis mėnesius*. Tai buvo rinktinės jiegos, kuriomis visi pasitikėjo. Visokios komisijos, šub-komisijos, komitetai, sub-komitetai etc. turėjo savo darbus. Atstovai nežinodavo kartais ar žmonės sutiks ant jųjų decizijos, užtat darydavo paklausimus. Komunikacija-gi tuomet buvo sunki. Galop darbas buvo užbaigtas—tai svarbiausias momentas šios milžiniškos šalies istorijoj! Atstovai puola ant kelių, jų veiduose matytis džiaugsmo ašaros... Kapelionas vadovauja jų maldai—padėkavonei... Kambaryje matytis betvarkė: popergaliai visokie, kuygos ne savo vietose. Tik ant vidurinio rašomojo stalo, matytis, guli didelis raštas: tai Suvienytųjų Valstybių ką tik užbaigta Konstitucija su autografais šalies atstovų, kurie ją tvarkė.

Tame paveiksle aiškiai parodyta svarbioji artisto mintis: pažymėta scena, kuri įvyko atlikus Didelį Pamatinį Darbą. Garsusis politikas Gladstone pasakė: "It is the most wonderful work ever struck off at a given time by the brain and purpose of man." Visi galvojantieji protai pripažįsta, kad Suv. Valstybių konstitucija yra tvarkiausia, gražiausia, kuri gali buti paveikslu visoms valstybėms. Konstitucijos tekstas prasideda žodžiais:

"We the people of the United States, in order to form a more perfect union, establish justice, insure domestic tranquility... do ordain and establish this Constitution..."

Vadinas, konstitucija nėra tai vienos-kitos ypatos padaras, bet pačių žmonių valios išraiška. Taip privalo buti daroma tveriant kiekvieną organizaciją, jeigu norima, kad ji butų *demokratiška*. Pirmieji Suv. Valstijų konstitucijos žodžiai "We the people of the United States..." pilnai išreiškia mums didelį pamokinimą.

Tokioj dvasioj turėjo buti apdirbta musų Federacijos konstitucija. Musų žmonės privalėjo turėti balsą jos sustatime ir ratifikavime. Tai pamatinis darbas, kuris reikėjo atlikti prisilaikant demokratizmo principų ir sistematiškos tvarkos. Gera pradžia užtikrina veikimui pasekmingumą.

Tuo tarpu musų Federaciją norima užauginti į didelę organizaciją, kuri turėtų įtekmę lietuvių ateivių gyvenime, visiškai priešingu budu. Nežinia kieno surašyta ir sankcijonuota konstitucija atsiunčiama kiekvieno vardu ir, be abejonės, norima, kad ji butų pildoma. Tai juk absurdas! Autokratišku paliepimu ir prie prakilniausios idėjos žmonių šiais laikais nebepritrauksi.

Gal kas pasakys, kad Federacijos pastarasis kongresas konstituciją užgyrė, tai-gi ji yra teisėta. Atsakau: Pastarasis Fed. Kongresas negalėjo nei užgirti nei atmesti jos, nes pats Kongresas nebuvo teisėtas. Iš 100 parapijų tik kelios ar keliolika dalyvavo; prie to kaip kurie "atstovai" nelegaliai jas atstovavo... Parapija, kurios esmi klebonu, turėdama apie 2500 lietuvių katalikų, negavo oficijalio pakvietimo kongresan. Į kongresą, kuriame buvo manoma ratifikuoti "tulų nežinomąjį" sudarytą konstituciją, reikėjo oficijaliai užkviesti visas parapijas ir tas draugijas, kurios norima turėti Federacijoj, su pažymėjimu kokiomis teisėmis jos gali svarbiame susirinkime dalyvauti. Ne tik viena musų parapija bei draugijos negavo užkvietimo, bet daugelis ir kitų iš Chicagos apielinkės. Vadinas, tokis darbas negalima pavadinti tvarkiu, demokratišku ir nėra vilties, kad jis suvienytų mus vienon galingon organizacijon.

(Paisaiga bus).

Užeikite ir į Mano Kampelį.

O ką? Ar ne mano pusėje teisybė? Nekurie apsilankę į mano kampelį pradėjo man kalbėti tokius pesimistiškus daiktus apie katalikus veikėjus, kad man net juoda akyse pasidarė. Ei, girdi, "Drauge," jie pakalbės gal gražiai apie tave, bet kad platintų tave tarp žmonių, tai kažin ar sulauksi. O štai ir sulaukiau, kaip ir ant patyčių tiems pesimistams. Ateina laiškai, ateina ir pinigai, tik, "Drauge" važiuok. Ir važiuoju. Bet to negana. Štai iš Kenoshos, Wis. gaunu laišką nuo p. T. (visos pravardės nerašau, nes nežinau ar norėtų). Jis rašo: "Vietybės Draugijų viršininkai darbuojamės, kiek galėdami, daug kalbame, kad užsirašytų ant metų. Draugijų Vienybė išrinko mane, kad eituose per namus ir surinktuosem skaitytojų. Mes pasistengsime pasidarbuoti, kad surinkus kodaugiausia."

Ar ne puikus dalykas? Ar toki veikėjai neverti garbės? Gal jų vardai taip garsiai neskambės, kaip nekurių garsių kalbėtojų, bet jų darbai aiškiai spindės ir neš šviesius vaisius. Daugiau, daugiau tokių veikėjų, o krikščioniškos idėjos užviešpataus ant žmonių minčių ir atneš jiems ramybės, kurios dabar visiškai ima jie netekti.

Jau rodosi aušrelė, greit užtekės ir saulelė; ir bus šviesu, malonu ir linksmu.

Jau įžengiau į daug pastogių pas žmones katalikus ir retai kurią man apleisti. Įžengiu ir dabar į kas kart naujas, kur dar niekad nebuvau buvęs, o jei prieteliai, kaip viršminėtas, taip mane parems, o kiek daug dar pastogių man teks aplankyti. O aš to tik ir noriu. Tam aš ir gyvenu.

Oi telkitės mintys ant mano lapelių ir neškit paguodą ik visų kampelių; te skaudančios širdys jums atsigauna ir iš savo gelmės liudnumus išrauna.

Ištikrųjų taip butų, jei žmonės daugiau pažinties su manim turėtų.

Man taip rodosi. Kas pabandys, tai pamatys.

"Draugas."

FEDERACIJOS VEIKĖJAMS.

Malonu mums pranešti, jog naujos konstitucijos Federacijos ir Katalikų Vienybės šiomis dienomis yra gautos iš "Draugo" spaustuvės ir jau išsiuntinėjamos visiems garbiamiems katalikų veikėjams, kaip dvasiškiams, taip pasauliniams, ypač gi sekretoriams visų draugijų, kuopų ir skyrių, esančių vienybėje su Katalikų Federacija.

Dabar beliks pasistengti vietų veikėjams prikalbinti dėties į Federaciją draugijas dar neprigulinčias prie jos — ir sudaryti savo kolonijose vietinius centrus, prisitaikant prie virš minėtų konstitucijų.

Prie šios progos vėl prinešame, kad sausio mėnesį 1920 metų įvyks pirmas suvažiavimas Am. L. R. K. Fed. Tarybos jos naujoje sąstatoje.

Visi Federacijos skyriai ("Katalikų Vienybės") galės rinkti į Tarybą savo atstovus. Skyriai turintieji mažiau, kaip 2,000 organizuotų narių — rinks po atstovą, gi nuo 2,000 ir daugiau organizuotų narių — galės rinkti po 2 atstovu. Tarybos narių suvažiavimai bus daromi 2 sykiu į metus; atstovų kelionės lėšos apmokamos pačių Federacijos skyrių.

Galime drąsiai tvirtinti, kad nuo gero susiorganizavimo Am. liet. katalikų labiausia priklauso graži Lietuvos ateitis. Todel kas gyvas į darbą.

Fed. Sekr.

TAUTOS FONDO PRIEŠAI YRA PRIEŠAI LIETUVOS LAISVĖS.

Kiekvienas, kuris skleidžia negražius paskalas apie Tautos Fondą: visi tie, kurie kitus atkalbinėja, kad neaukotų į T. F.; visi, kurie trukdo veikimą dirbančių dėl Tautos Fondo—*jie daro pragaištingą tėvynei darbą*, nes: sulaikydami ką nors nuo aukojimo Lietuvos reikalams prisideda prie griovimo kitų nuveiktų darbų, sulaiko Lietuvos laisvės reikalų stumimą pirmyn; pailgina kančias Lietuvos žmonelių, kovojančių už tėvynės laisvę; slopina dvasią tų, kurie su didžiausiu pasišventimu aukoja savo gyvybę ant tėvynės aukuro.

Lietuva šaukiasi ištiesus rankas į mus, amerikiečius, kad stotume jai pagelbon ir padėtume nešti sunkią kovos naštą. Ji laukia iš mųs didžiausios paramos. Tuo tarpu visi katalikų priešai, įtempę visas savo pajiegas, skelbia niekuo nepamatuotas paskalas, kad tik sukląidinus visuomenę, kad sulaikius nuo aukojimo į Tautos Fondą. Bet katalikiškoji visuomenė, atmetus visas tas žabangas, žengia pirmyn į nieką neatsižvelgdama: aukoja, kaip aukojus Tautos Fondan, nes žino, jog tie, kurie trukdo T. F., tuo pačiu trukdo išgavimą Lietuvai laisvės.

Lietuviai katalikai, darban! Mųs priešai nesnaudžia! Aukokime Tautos Fondan, atpirkime Lietuvos laisvę.

J. Naudžius.

Žinomas per 25 metus ir Valdžios prižiurimas
Henry J. Schnitzer State Bank
Pavelijant Suvienytų Valstijų Valdžiai kaip pirma taip ir dabar
SIUNČIA PINIGUS Į LIETUVĄ
ir gvarantuoja
Norinčius gauti prekes pinigų ir kitų žinių meldžiame kreiptis pas:
Henry J. Schnitzer State Bank
141 Washington Street, New York, N. Y.

Lietuviai Amerikoje.

WORCESTER, MASS.

Vakarinė mokykla.

Pradžioje spalio mėnesio atsidarė pas mus vakarinė mokykla. Šią mokyklą miestas įsteigė pasidarbavimu p. R. Rabboli, kuri daug darbuojasi del lietuvių. Ji skiriasi nuo kitų miesto mokyklų tuom, kad joje netik ką mokinama angliškos kalbos ir visokių moteriškų darbų, bet dar yra įvesta lietuviška klesa, kame mokinama lietuviškai skaityti ir rašyti. Lietuviškos klesos mokytojumi yra p. Pranas Jakaitis. Kadangi jis rengiasi neužilgo važiuoti į Lietuvą, tad, norėdamas pasidarbuoti del Worcesterio lietuvių, apsiėmė už mokytoją ir deda visas pastangas, kad tik pramokyti tuos, kurie lankosi. Mokina labai tvarkiai ir gerai. Apart to, prie mokyklos yra įsteigtas ir knygynas, kuriame galima gauti dykai pasiskaityti visokių knygelių, kaip angliškų, taip ir lietuviškų. Lietuvių lankosi gana daug; daugiaus negu lankydavos pačių liet. steigiamose mokyklose. Bet vis-gi dar nėra tiek, kiek turėtų buti. Reikėtų visiems worcesteriečiams pasinaudoti šia proga. Kaip malonu matyti, kad miesto valdžia pripažįsta reikalą mokyties lietuviškai, ko iki šiolei nebuvo. Gerai batų, kad ir kitose kolonijose tas įvyktų.

Mokinė.

CHICAGO HEIGHTS, ILL.

Lapkričio 11 d. mųs kolonijoj gražiai buvo paminėta metinės europinės karės paliaubų sukaktuvės. Nuo pat ryto jau buvo kalbama, kad lietuviai gražiai pasirodys. Na, ir neapsirikta.

Visos lietuvių draugijos, ypač lietuviai kareiviai, nešdami Suv. Val. ir Lietuvos vėliavas, gražiai ėjo gatvėmis Apart vėliavų, buvo nešami parašai, kurie reiškė reikalavimą neprigulmybės mųs tėvynei.

Paskui maršuotojus sekė vežimas, papuoštas tautinėmis vėliavomis, kuriame sėdėjo lietuvė moteris, pasirengus tautiniais drabužiais.

Svetimtaučiai gerėjosi tokiuo lietuvių pasirodymu, o ypač visų akys buvo nukreiptos į lietuvius kareivius. Vienas anglų laikraščio korespondentas, žiurėdamas į maršuojančius, išsitarė, kad lietuviai tai kaip vienos motinos vaikai.

Ant rytojaus angliški laikraščiai pagyrė lietuvius.

Lenkai, žiurėdami į parodinančius lietuvius, duko iš apmaudos ir nerimo. Matė, kad lietuviai žengia prie neprigulmybės ir prašo Suv. Valstijų užtarimo.

Mažiukas.

BINGHAMTON, N. Y.

Tėvams lekcija.

Per daug metų laisvos meilės skelbėjai ir socijalistai niekino tikėjimą, sakė, kad žmogui nereikalingas yra tikėjimas ir tt. Dabar turėjau progą patėmyti, kas išeina iš vaikų, kurie yra auklėti tėvų, kurie sako, kad esą laisvi, netikenti.

"Binghamton Press," 3 d., š. m., parodo, ką vienas vaikas, taip auklėtas, padarė. Šitas vaikas yra Petriukas Vaičaitis (Wychitis), 15 metų amžiaus, kuris yra atsižymėjęs kaipo pasileidėlis. Jo tėvai gyveno seniaus Binghamtone. Vaikas yra buvęs porą metų pataisos namuose Utica, N. Y. už vagystes. Tėvas ramus žmogelis ir kiauso pačios. Motina-gi karšta socijalistė. Ji sakė, kad nereikia vaikus leisti į bažnyčią ir duoti juos aptemdinti. (Taip, daug geriaus duoti jiems laiko mokinties vogti).

Taigi, šitas vaikas buvo policijos suimtas, kada policija patėmijo, jog jis turėjo keletą overkotų ir kitų daiykų, kurie jam nepritiko turėti. Kada jį suėmė, tai jis prisipažino, kad įsilaužė į L. Šimoliuno, 267 Clinton St. krautuvę ir paėmė šituos dalykus. Bet kas tas ypatinga, nes Šimoliunas yra taipgi socijalistų-bolševikų vadas. Todel labai pritiko, kad socijalistės sunus pasidalintų turtais su socijalistu. Jis pildė socijalistų programą, nes neturėjo turtų, o Šimoliunas turėjo.

Kada policija jį suėmė, tai atrado, kad jis buvo pirmiaus suimtas už vogimą 3-iame laipsnyje (3rd degree). Jis tada buvo pasidavęs vardu Francis Gallow. Jį nuvedė į Community Service House, kur butų laikę tol, kol turėję kur padėti. Bet spal. 8 d., jis iš čia pabėgo. Apart to, vaikas prisipažino išplėšęs prekinius vagonus ant Erie geležinkelio ir kad buvęs įsilaužęs kitose vietose.

Keletą mėnesių atgal jis pabėgo nuo tėvų ir išsivežė apie šimtą dolierių, kuriuos pačiupo nuo tėvo.

Tai-gi jųs, tėvai, žiurėkite, kas išeina iš tokio auklėjimo vaikų? Ar jus norite, kad jusų vaikas butų suimtas policijos del tokio nusidėjimo? Jeigu ne, tai žiurėkite, kaip jus auklėjate savo vaikus. Bažnyčia neapkvailins jų, bet duos jiems progą išaugti gerais, dorais žmonemis. Lai šitas atsitikimas duoda jums lekciją. Jeigu jis tiek pridirbo bleties budamas 15 metų amžiaus, tai ką jis padarys kada suaugs? Ateitis parodys, jeigu jis negaus galo. Jį patraisyti nebegalės.

Spalio 25 d., 1919 m., 10 metų senumo vaikas vieno socijalisto, (kurio vardą galėčia parašyti, bet nenoriu) išplėšė savo tetos skrynią ir rado apie $50.00. Jis buvo tėvo išauklėtas, kad turtus reikia dalinties ir tt. Tai-gi pamatęs, kad čia yra $50.00, o jo draugai neturi nei cento, jis pasidalino visus pinigus su kitais draugais. Kada tėvas dažinojo, kad vaikas taip padarė, nežinojo ką daryti, nes sunus išpildė viską, ką tėvas jį mokino. Vaikai pinigus praleido ir turėjo gerus laikus. O nabagė socijalistė turėjo vėl vargti kol užsidirbo kitą $50.00.

Su laiku, aš manau, gausime dar daugiaus pavyzdžių iš socijalistų budo vaikų auklėjime.

Tyrunas.

VAIKŲ BIURO DARBAS.

1912 metais Kongresas išdirbo įstatymus, kuriais buvo sudarytas Vaikų Biuras. Tas Biuras buvo padarytas dalimi Darbo Departamento ir Kongreso paskirta jam priedermė ištirti ir pranešti viską, kas liečiasi vaikų gerbuvio tarpe įvairių klesų musų gyventojų.

Per septynerius metus savo gyvavimo, Vaikų Biuras surinko nemaža informacijos apie vaikų padėjimą Suvienytose Valstijose. Jo pirmoji uždaotis buvo surasti, kodel tiek daug kudikių miršta kudikystėje. Mažiausia trys šimtai tukstančių kudikių, gimusių per metus Suvienytose Valstijose, miršta neišgyvenę nei dvylikos mėnesių. Kas tai yra per priežastis?

Vaikų Biuro agentai ėjo į miestų ir sodžių distriktus, kad surasti tam klausimui atsakymą. Jie lankėsi namuose, kuriuose kudikiai gimė ir tyrinėjo apystovas, kuriose jie gyvena ar miršta. Ką Biuro agentai patyrė, buvo atspauzdinta raportuose, kurie parodo, kad daugel priežasčių, kurios veda prie kudikių mirties, ar kurios neleidžia jiems išgauti kaip jie turėtų į sveikus ir veiklius vyrus ir moteris, yra galima prašalinti ir kad didelis kudikių skaičius gali buti nuo mirties išgelbėta, jei jie ir jų motynos butų tinkamai užlaikomi.

Vaikų Biuras taip-pat ištyrė ir pranešė apystovas, kuriose kudikiai dirba ir žaidžia, ir kaip apsieinama su tais, kurie yra silpno proto arba nerangaus pobudžio. Jis atspauzdina buletinus su apeinančiais kudikiams įstatymais, kitus aprašančius veikimą kudikių labui Suvienytose Valstijose ir kitose šalyse ir dar kitus su patarimais draugijoms dirbti labdarybės darbą jų apielinkėse. Biuras taip-pat prirengė serijų knygučių, pamokinančių motinas, kaip užsilaikyti pačioms ir kaip užlaikyti kudikius. Trumpai sakant, Biuras stengės buti tarpininku ir suteikti įvairių žinių, kurios paliečia kudikius.

Pradžioje antrų metų musų karės, Vaikų Biuras, padedant Tautiško Apsigynimo Tarybos Vaikų Apsaugojimo Sekcijai, kad geriau išaiškinti reikalą, apsaugoti kudikystę kaip ir ramybės laikais, pradėjo vesti metinę kudikių kampaniją. Tai kampanijai programas buvo sudarytas, pasiremiant tomis žiniomis, kurias Biuras buvo surinkęs laike penkerių metų tyrinėjimo. Tame programe už reikalingiausius dalykus kiekvienoje apielinkėje buvo skaitoma: pirma, visuomenis apsaugojimas vaikų ir kudikių sveikatos; antra, užtikrinimas kiekvienos šeimynos ineigų, kad motina galėtų buti namie ir prižiurėti vaikus, vietoje eti dirbti, kad juos užlaikyti; trečia, viso laiko mokslas kiekvienam mokyklos amžiaus vaikui ir apsaugojimas bei prižiurėjimas dirbančiųjų vaikų; ketvirta, suteikti vietos ir progos žaisti visiems vaikams ir jaunuomenei.

Beveik kiekviena motina Suvienytose Valstijose išgirdo apie svėrimo ir mieravimo bandymus, kurie buvo daromi vaikų metais, kad žinoti, ar kudikiai ir maži vaikai auga, kaip jie turėtų augti, ir kad nurodyti tėvams ir draugijoms ko kudikiams reikia. Daugelis motinų taip-pat išgirdo apie "Buk Mokykloje Vajų", kitą iš metų veikimo darbų. Laike šio vajaus buvo nurodyta mokyklos nauda, sulyginant su nauda darbo ir tėvai buvo raginami laikyti savo vaikus mokykloje kuoilgiausia, kad jie gautų progos išlavinti protą ir kuną, ir galėtų aiškiai žiurėti į ateitį.

Vaikų metais buvo kooperatyvis darbas. Prie to darbo buvo patrauktos įvairios organizacijos, kaip tikybinės, taip ir svietiškos, daktarai, slaugės, mokytojos, socijaliai-veikėjai ir visi tie, kuriems rupi kudikių gerovė. Jie visi prisidėjo delto, kad pagerinti jų apielinkės vaikų buvį, ir padėjo išdirbti daug konstruktyvių plenų kudikių labui. Tarpe metų darbo pasekmių galima priskaityti įsteigimą vaikų sveikatos centrų ir klinikų, naujų žaislams daržų, daugiau slaugių ir geresnių teisių vaikų apsaugojimui. Tarpe mažiau paliečiančių, bet nemažiau vertės turinčių pasekmių, yra kooperacijos pastangos, nes vaikai yra butina gyvenimo dalis kiekvienos apielinkės ir nusprendimai, kad darbas, kuris buvo pradėtas vaikų metais, butų tęsiamas ir toliaus. Už vadovą tame darbe Vaikų Biuras išleido taisykles, pritaikintas vaikų labui. Tos taisyklės buvo sudarytos per daugel susirinkimų, kurie buvo laikyti devyniuose Amerikos miestuose užsibaigus vaikų metams. Susirinkimuose dalyvavo daugelis Amerikos veikėjų, kaip ir daugelis žymių svečių iš užrubežinių šalių, atsižymėjusių savo šalyse kaipo ekspertais dalykuose, apeinančiuose kudikystę; taip kad ten sudarytos taisykles galima laikyti už teisingus narodymus, kas Amerikos vaikams yra reikalinga, kad jie išaugtų taip kaip reikia.

REIKALAUJA.

MERGINOS IR MOTERIS

OFISE

IŠSIUNTIMO IR TAVORŲ SKYRIUOSE

Prityrimas nereikalingas

OFISO DARBAS

Ar gerai gali skaitliuoti?
Ar gali gerai aiškiai rašyti?
Ar moki ant drukuojamos mašinėles;
Ar nori išskirsyti pajamos mano skyriuose;
Mes galime jums suteikti pastovią vietą su gera mokesčių ir gera proga išsilavinimui.
Pritrūstoms ypatoms mokinam suteikiant jų vietas.

IŠSIUNTIMO SKYRIUJ

Teirtus darbėcios ir inteligentiškos mergina ir moteris reikalingos del pakavimo, vinijimo, svėrimo ir rokavimo parcel post pakelių ir express užsakymų.

TAVORŲ SKYRIUJ.

Mergina ir moteris suvirš 16 metų amžiaus del čekiavimo, peržiurėjimo ir sutaisymo paštinių užsakymų musų Tavorų Skyriuose.
Nepaprasta proga išlavinimui.

SEARS ROEBUCK & CO.
Valandos 8:00 iki 4:45. Subatomis iki piet.
Homan Ave. & Arthington St.

REIKALAUJA.

STATYMO LEIBERIAI

STONE & WEBSTER

WHITMAN & BARNES PLANT

1000 W. 120 Gatve.

CHICAGO, ILL.

MURININKAI.

STONE & WEBSTER

WHITMAN & BARNES PLANT

1000 W. 120 Gatve.

CHICAGO, ILL.

KARPENDERIAI.

STONE & WEBSTER

WHITMAN & BARNES PLANT

1000 W. 120 Gatve.

CHICAGO, ILL.

VAIKAI
JAUNI VAIKINAI
VYRAI.

TAVORŲ SKYRIUOSE
IR
IŠSIUNTIMO SKYRIUOSE

Dirbti musų Tavorų ir Išsiuntimų skyriuose, pakinoti, Rišti, ir Dapildyti musų kostumierių užsakymus. Sverti pareel post užsakymus ir t. t.
Vietos pastovios. Užmokestis gera pradžiai nepaprastai gera proga išsilavinti.

SEARS ROEBUCK & CO.
Valandos 8:00 iki 4:45. Subatomis iki piet.
Homan Ave. & Arthington Street.

LEIBERIAI
TRUCKERIAI

WAREHOUSE VYRAI
PACKERIAI

Pastovios vietos. Geros algos pradžiai. Gera proga įsidirbimui.

SEARS ROEBUCK & CO.
Valandos 8:00 iki 4:45. Subatomis iki piet.
Homan Ave. & Arthington St.

REIKALAUJA.

VAIKAI

16 iki 18 metų.

Mes reikalaujame keliolika vaikų musų tavorų ir kituose skyruose prie visokio darbo; prityrimas nereikalingas.

Geros algos išpradžios ir gera proga išsilavinimui tokiems vaikams kurie ieško gero pastovaus darbo.

SEARS ROEBUCK & CO.
Valandos 8:00 iki 4:45 Subatomis iki piet.
Homan Ave. & Arthington St.

MERGAITES IR JAUNOS MOTERIS

PRIE SVARAUS DARBO
Gera užmokestis dirbant nuo šiukio, ir Bonus Pliamy. Gerą mokestis 43 valandos. Mokestis kas savaitė. Geros Darbo Sąlygos.

FEDERAL SIGN SYSTEM ELECTRIC

212 N. DESPLAINES STREET

PAIEŠKO

Paieškau Jono Pundzinos pasimatavo iš Kauno Rodilos Ukmės Apskrasio skrinių sodžiaus. Turiu pranešti labai svarbią žinią iš Lietuvos.
Juozas Pušinas.
2700 Grand Str. Sioux City Iowa.

ANT PARDAVIMO.

PUIKI PROGA.

Biznieriams atsižvelgiant į pastyrimus namus po 2 kambarius, tiktai 2 metų senumo; puikus konvenčius, toiletai, balkon aukso. Stogas dažytas del dikumatymo dvigubai. Namas randasi ant Parnell Ave. ir 55 gatvės. Vidi susipažinti galima bet kokiu laiku. Randos neša arti $50.00 į mėnesį. Namas yra vertas $5,000.00, bet kas parduos tuojaus, gali supirkti už $4,250.00.

"DRAUGAS" PUBL. CO.
1800 W. 46th Str. Chicago.

PARSIDUODA.

Didelis namines namas ant 2 gyvenimų, turi po 4 didelius kambarius. (Namas yra statytas dideme, kaip del dviejų šeimynų). Trimtai ir kitokios šiurmi medžiagos, viskas naujo, su plytų priekiais iš fronto. Randasi namas lietuvių apgyventoje apielinkėje, su praktiška miriniais pamatais, vietos lotelis tiuo Kedzie streetkario ir arti kampo 53-čios gatvės. Namas vertas pagal šių laikų vertę tiktai $7,500.00, bet parsiduoda už $7,200.00. Namas turi 2-as cementuotas basamentų su langais, gatis.

Kreipkitės šiuo adresu:

"DRAUGAS" PUBL. CO.
1800 W. 46th Str. Chicago.

PRANEŠIMAS.
Dr. M. T. STRIKOL'IS
LIETUVIS
Užsiima visokiomis ligomis ir chirurgija.
Priima nuo 10 ryto iki 2 po piet, nuo 6 iki 8 vakare.
Ofisas: 1757 W. 47th St.,
kampas Wood gat.
Valandos: 10 ryto iki 2 po piet. 6:30 iki 8:30 vakare. Nedėliomis 9 iki 12 ryto.
Tel. Boulevard 189

LIETUVIŠKOS GAIDOS.

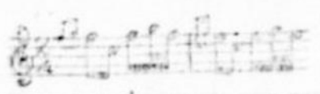

V. NICKUS Musical Instruments.
10305 Michigan Ave., Chicago.

Uždirbk $35 iki $50 į savaitę

Kirpejai ir kriaučiai yra reikalaujami visuomet, jie turi trumpas valandas ir lengva darba.

Mes galime jus išmokyti šio darbo į trumpa laika dienomis ar vakarais, už maža kaina. Specijalis skyrius mokinimo ant siuvamu Power mašinų.

MASTER SCHOOL,
J. F. Kasnicka, Perdėtinis
190 N. State Str.
Kamp. Lake Gat. 4 lubos

V. W. RUTKAUSKAS
ADVOKATAS
Veda Bilas Visuose Teismuose
Ofisas Didmiestyj:
69 W. WASHINGTON STREET
Kambaris 669
Tel. Central 5474
Gyvenimas, 812 W. 33rd St.
Tel. Yards 4681

Dr. I. E. MAKARAS
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
Rezidencija: 10300 So. Michigan Ave.
Telefonas Pullman 342 ir Pullman 3180
Chicagoj: 4545 So. Wood Str.
Tik Ketverge Vakarais nuo 7 iki 9
Telefonas Yards 723.

Telefonas Pullman 856
Dr. P. P. ZALLYS
Dentistas
10657 So. Michigan, Avenue
Roseland, Ill.
VALANDOS: 9 iki 12 ryte; 1 po piet 5 vak.

Dr. A. BURKE
(Lietuvis)
418 W. Market Str.
Pottsville, Penna.
Su visomis ligomis priima nuo
Nuo 8 iki 10 val. ryto
Nuo 1 iki 2 val. po pietų
Nuo 6 iki 8 val. vakare.

S. D. LACHAWICZ
Lietuvys Gydytojas notariusas, laidotuvės ko pertaisa. Reikale meldžiu atsišaukti, o mano darbu busite užganėdinti.
2314 W. 23 Pl. Chicago, Ill.
Tel. Canal 2199.

Dr. A. K. RUTKAUSKAS
Telefonas McKinley 5764
GYDO VISOKIAS LIGAS
3457 South Western Boulevard
Kampas W. 35-tos gatvės

Dr. M. Stupnicki
3109 So. Morgan Street
CHICAGO, ILLINOIS
Telefonas Yards 5022
Valandos: — 8 iki 11 iš ryto; 6 po piet iki 8 vak. Nedėliomis nuo 9 iki 12 vak. vakare.

J. P. WAITCHES
ATTORNEY AT LAW
LIETUVIS ADVOKATAS
1156 S. HERMITAGE AVENUE
CHICAGO.

Dr. G. M. GLASER
Praktikuoja 28 metai
Ofisas 3149 So. Morgan St.
Kerte 32-ro St., Chicago, Ill.
SPECIJALISTAS
Moterišku, Vyriškų, taipgi chroniškų ligų.
OFISO VALANDOS: Nuo 9 ryto iki 10, nuo 12 iki 2 po piet, nuo 7 iki 8 valandai vakare.
Nedėliomis nuo 9 iki 2 po piet
Telefonas Yards 687

Resid. 923 So. Ashland Blv. Chicago
Telefonas Haymarket 3544
DR. A. A. ROTH,
Lietuvis gydytojas ir chirurgas
Specijalistas Moterišku, Vyriškų Vaikų ir visų chroniškų ligų
Ofisas: 3224 So. Halsted St., Chicago
Telefonas Drexel 9693
VALANDOS: 10—11 ryto 2—3 po piet 7—8 vak. Nedėliomis 10—12 d.

CHICAGOJE.

PIRKITE
LIETUVOS PASKOLOS
BONUS
Draugo Ofise, 1800 W. 46 St.

KATALIKIŠKOS ŠVENTĖS.

Antradienis, lapkr. 18 d., Šv. P. ir P. Baz. uždėjimas.
Trečiadienis, lapkr. 19 d., Šv. Elzbieta Turingietė.

APIPLĖŠTAS STANDARD OIL CO. BUSTAS.

Paimta $8,000; susirakdyta kelios sėpos.

Naktį prieš sekmadienį Standard Oil Co. bustan, 910 So. Michigan ave., įsilaužė 8 plėšikai. Bustas yra 12 augštų. Spėjama, jog jie buvo ingėję per stogą nuo kitu šalimais stovinčio busto.

Plėšikai antrajam augštetrado panaktinį Kennedy. Šitam uždengė akis, nuvedė prie trepų ir pririšo. Paskui šale panaktinio buvo pririštu dar kitu du jaunu vyruku, brolių Horswell, kuriedu dirbo fotografijų ofise, tame pačiam buste.

Du plėšiku pasiliko sargoti pririštuosius, gi kiti 6 pasikėdo medžioti po visą bustą ir visus ofisus.

Įsilaužė jie principalin kompanijos ofisan ir temai suplaišino didelę geležinę spinta. Paskui vienur ir kitur suplaišino dar kelias mažesnes šėpas.

Sulig surištųjų liudijimo, plėšikai darbavosi buste apie 4 valandas. Buvo girdima apie keliolika eksplioziju.

Pabaigoje prieš brėkštant apleido ofisą, išsinešdami $8,000 grobio. Ofisuose buvo ir daugiau pinigų. Bet nedavo lenta jiems viską surasti.

Jiems apleidus bustą, vienas vyrukas pasilinosavo. Paskui palinosavo jis savo brolį ir panaktinį. Ir tuojaus pultasi prie telefonu. Už pusvalandžio atpyškėjo burys detektivų su ekspertais.

Visu laiku busto sklepe dirbo dar keli darbininkai pečkuriai. Tie nieko nežinojo apie plėšikų šeimininkavimą. Apie tai patyrė atvykus detektivams. Nuostoliai dar pilnai neapskaityti. Tas bus padaryta vėliaus.

BALSUOJA GENERALIO STREIKO KLAUSIME.

Darbininkai nepatenkinti vyriausybės veikimu.

Kongresui padnotas bilius, kuriuomi norima visiškai uždrausti streikuoti geležinkelių darbininkams. Yra žinoma, jog kongresas į tą bilių nuolankiai atsineša. Jei jis butų priimtas, streikai ant geležinkelių butų suvaržyti.

Tuo žvilgsniu, geležinkelių darbininkų unijos (brolijos) iškalno darbuojasi pakelti didelį darbo protestą prieš bilių. Tas protestas — tai generalis darbininkų streikas. Tą streiką indorsavo Amerikos Darbo Federacija.

Sulig plenų, pirmiausiai turės streikuoti vieni geležinkelių darbininkai. Jei tas streikas neduotų pasekmių, tuomet protestas butų pakeltas generaliu streiku.

Chicagos Darbo Federacija sutiko su generalio streiko sumanymu ir tuo žvilgsniu parėdyta visoms čia unijoms atlikti balsavimus. Balsavimai turėsią pasibaigti į porą savaičių.

Darbininkų vadai tvirtina, jog jie nekovoja prieš vyriausybę, kaipo patvarkymo instrumentą. Bet prieš tuos, kurie stovi vyriausybės priešakyje.

MAŽAI ANGLIŲ. SUSIAURINAMAS TRAUKINIŲ VAŽINĖJIMAS.

Anglių užteks gal porai savaičių.

Chicagoje dar labjaus susiaurinamas pasažierinių traukinių važinėjimas. Ir jei tomis dienomis angiekasiai nepradės darbą, tuomet ir daugelis prekinių traukinių bus sustabdyta.

Geležinkeliams anglių, sulig apskaitymo, užteksią apie porai savaičių. Paskui vargas busiąs, jei angiekasiai vis atsisakysią dirbti.

Yra suplenuota visoj šalyj sustabdyti visas tas dirbtuves, kuriose dirbami visokie daiktai, nesurišti su pragyvenimu. Kuomet tas bus atlikta, tuomet nereikės tiek daug geležinkeliams vartoti ir prekinių traukinių.

Darbas angiekasyklose šiandie svarbiausia priguli nuo vedamu tarybų Washingtone, del angiekasių atstovams pavyks šįtą sulig darbininkų noro laimėti, tuomet viskas bus gerai. Priešingai gi nežinia kas gali išeiti.

PATVIRTINA LENKŲ ŽIAURUMUS SU ŽYDAIS.

Žydų laikraščio Jewish Daily Forward redaktorius Abraham Cohan parkeliavo iš Lenkijos. Jis ten išbuvo 25 dienas. Savo akimis matęs, kaip lenkai žiauriai apsieina su žydais. Kaip juos muša ir galabina.

Jis sako, jog laikraščiuose pranešimai apie lenkų žiaurumus esą teisingi.

KOVA SU GATVEKARIŲ KOMPANIJA.

Kuomet State Public Utilities komisija atsisakė sumažinti mokestį ligi 5c., kaip yra buvę, už važinėjimą gatvekariais Chicagoje, miestas padavė teisman peticiją. Reikalaujama uždrausti kompanijai imti nuo žmonių daugiau kaip 5 centus. Reikalaujama, kad perimtieji po 2 centu pinigai butų sugrąžinti žmonėms.

Miestas savo peticijoje pažymi, jog kompanijos turtas yra vertas arti 70 milijonų dol. Kad tuo tarpu pati kompanija apkainuoja arti poros šimtų milijonų dol.

Teisėjas Foell vakar pradėjo išklausinėjimus.

PRANCUZIJA REIKALAUJA 600 VOKIEČIŲ.

Paryžius, lapkr. 15. — Augščiausioji taikos konferencijos taryba kituomet buvo paskyrusi komisiją surinkti visus tuos vokiečius, katrie karės metu prasižengė įvairiais savo kriminaliais darbais.

Prancuzijos vyriausybė komisijai jau indavė sąrašą. Prancazai reikalauja apie 600 vokiečių patraukti atsakomybėn.

IŠ CHICAGOS LIETUVIŲ KOLONIJŲ

IŠ BRIDGEPORTO.

Nedėlioj, lapkričio 9 d., 1919 m., Šv. Jurgio parap. svetainėj įvyko gražus vakarėlis su programu, surengtas A. L. Moterų Sąjungos 1-mos kuopos. Publikos buvo neperdaugiausia, bet gražios. Pastebėtina, kad į sąjungiečių vakarėlius atsilanko rinktinė publika.

Sulošta komedija "Gimininiai laiai." Roles išpildė sekančios sąjungietės: F. Arlauskaitė—Paulinos rolėje, R. Galkiatė—Marytės rolėje, J. Ščanskutė—Onytės rolėje. Valkata loše M. Balčaitė. Visos savo roles gražiai buvo išmokusios ir gerai loše. Režisoriavo pelė M. L. Gurinskaitė, žinoma gabi lošėja ir dainininkė. Ateityje pelė M. L. Gurinskaitė žada neužilgo vėl surengti veikalą. Labai esame dėkingos jai už taip gražų darbavimąsi kuopos labui.

Pasibaigus lošimui skaniai pabėlką prijuokino juokingu monologu viešnia iš Cicero, Ill. sąjungietė, pelė V. Zaleckiutė.

Turėjo buti ir prakalbų, bet kalbėtoja, pelė A. Jakaitė (Sągos buvusi Centro pirmininkė) del tulų priežasčių negalvjo atvykti, tai vakarėlį baigta linksmais šokiais ir žaislėmis.

Ši kuopa gyvuoja nuo pat Sąjungos įsisteigimo, bet neperdaug auga, nežinia kas per priežastis. Spėjama, kad įsigalėjusios šioj parapijoj net trys didelės pašalpinės draugijos daug kenkia, nes tuat musų kolonijos moterėlės ir mergaitės ne visos dar supranta svarbią ir naudą centralinės organizacijos. Bet tikimės, kad laikui bėgant augs susipratimas tarpe musų moterėlių.

Susirinkimai 1-mos kuopos buva kas pirmą nedėldienį mėnesio, 2 val. po pietų, Šv. Jurgio parap. salėje. Norinčios įsirašyti į Moterų Sąjungą, nuoširdžiai kviečiamos atsilankyti susirinkiman.

Sąjungietė.

IŠ BRIDGEPORTO.

Ar čia Lenkija?

Lietuvių Darbininkų Sąjungos 29 kp. krautuvėje, po num. 901 W. 33rd St., randasi ir pašto skyrius (Sub Sta. 60).

Lapkričio 7 d. inėjo su pakeliu viduramžiaus moteris. Aš tuo tarpu registravau laišką. Inėjusi moteris man kaž ką sakė, ar klausė, bet aš nesupratau ir tuojau užklausiau jos angliškai, ko ji reikalauja. Moteris man atsako: "Nik pan mowi po polski." Aš, nesupratęs, žiuriu į akis. Moteris rodo į pakutį ir sako: "Ci pan nemowi po polski." Tąsyk aš supratau, kad ji nori siuntinį pasiųsti ir nori, kad aš kalbėčia su ja lenkiškai. Aš jai sakau, kad esu lietuvis; kalbu angliškai, gi lenkiškai visai nesuprantu. Ji mat angliškai gerai suprato. Supyko, akis išvertė ir sako man: "Ci pan nerazumi po polski i pomędzy polakom żyji?", kas lietuviškai reiškia: ar tamista nemoki lenkiškai ir tarpe lenkų gyveni.

Moteris kalba lenkiškai, o aš angliškai. Aš jai sakau, kad gyvenu tarpe lietuvių, ne tarpe lenkų, ir dar čia yra viena beveik iš didžiausių lietuvių kolonijų Amerikoje. Lenkė baisiai užpyko ir sako man lenkiškai. "Tu psiei polaki žyjo, a pan jak neumy po polski niek netsima biznes tutai, bo tu tilko polaki žyjo." Lietuviškai sakant butų: čia visur gyvena lenkai, o tamsta lenkiškai nemokėdamas privalai neturėti čia biznio.

Aš jau buvau beimąs pakutį ir bučia išsiuntęs, bet tą patį vėl atkartojau, kad čia aplinkui liet. gyvena. Lenkė perpyko, ištraukė man iš rankų pakutį ir drožė per duris lauk. Tarpduryje dar sukeikė ir pavadino mane luginu (nors aš nežinau, ką laginas reiškia) ir nudundėjo.

Štai kokie lenkai ir kokios jų mintys. Jie taip mano ir elgiasi Amerikoj. Jie mano, kad Bridgeporte, apie lietuvių Šv. Jurgio parapiją, gyventojai privalo mokėti ir kalbėti lenkiškai, nors visiems, net ir svetimtaučiams amerikonams, žinoma, kad Bridgeportas yra viena iš didžiausių lietuvių kolonijų.

Tokie tai lenkai ir jų mintys.

Paminėta lenkė atėjo pašto reikalais ir mokėjo angliškai; neabejoju, kad gerai žinojo, jog Amerikoj pageidaujama anglų kalba, ypač valdžios įstaigose, padėkinė paštose, jų substotyse ir kitur. Tai ką gi jau sakyt, apie lenkus Lietuvoje?

Lenkai jau čia, Amerikoj, norėtų sudaryti antrą Lenkiją ir norėtų sakyti "tutai naš krai."

Vargšai lenkai nežino kur jų krai, užmiršo net savo Varšavą: užžavėjo ir apsvaigino juos musų turtinga ir graži Lietuva: užmiršo savo "polski krai" o tik trokšta musų tėvynės, Lietuvos. Vargšai lenkai trokšta Lenkiją padaryti ne tik iš Lietuvos, Estonijos, Latvijos, bet ir iš viso pasaulio. Veltui jų taip dideli ir keistųsapetitai; jų svajonės neišsipildys; jų sieksiai jau bira į visas puses. Lenkai, dabokit savo Varšavą ir to jums gana, o Lietuva yra lietuviams.

Bronius Jakaitis.

IŠ TOWN OF LAKE.

L. Vyčių 13 kuopos teatralizkas ratelis smarkiai darbuojasi. Jis kuone kas vak. susirinkęs parapijinėn svetainėn daro repeticijas istorinio veikalo "Išgriovimas Kauno pilies," kurį statys scenoj gruodžio 7 d., 7 val. vakare, School Hall svetainėj.

Reikia pažymėti, kad prie L. Vyčių 13 kp. mėgėjų ratelio yra susispietę gabiausi nariai. Visi sutartinai darbuojasi, kad šis veikalas butų geriausia suvaidintas.

Zosė.

IŠ NORTH SIDE.

Praeitam mėnesiniam susirinkime L. V. 5 kp. sutarė nusiimti paveikslus. Paveikslas bus padarytas iš visų narių skirium nusitrauktų paveikslų.

Todel vykdinkim šitą sutarimą. Visi nariai lai priduoda savo vardus bei pavardes bilekom. nariui, k. t. A. Mureikai, P. Sriubai, B. Lauraičiui ar P. J. Paliuliui.

Jaunutis.

RED. ATSAKYMAI.

P-nui G. S. Mockui Roseland, Ill. Tamistos pranešimą negalėjome patalpinti į šeštadienio numarį, nes jis jau buvo sustatytas, kada krasa atnešė Tamistos laišką.

P-nui P. Pilkiui Chicagoje. Mes patariame, kad žmonės, norintieji siųsti rubus į Lietuvą, neštų juos į savo kolonijos Raudonojo Kryžiaus Remėjų skyrius, o ne pas privatinius asmenis.

EATONIC
FOR YOUR STOMACH'S SAKE
Po valgiui neužmiršk, kad geriausias valstas tavo skilviui yra EATONIC. Prašalina visus nesmagumus suvirškinimo, o tas reiškia, kad reikia paměginti vieną. Parduodama pas visus aptiekorius.

TUOJ! Reikia Sukelti Lietuvos Paskolą TUOJ!

Lietuvos valdžia prašo Amerikos lietuvių kuogreičiausia paskolint jai vieną milijoną dolerių ant dviejų metų ir dar prižada mokėt 5 ir pusę pr. į met.

Organizuokite Paskolos Platinimo Komitetus.

Amerikos Lietuvių Taryba ir Amerikos Lietuvių Tautinė Taryba priėmė sekančia rezoliuciją šiame reikale Lapk. 5 d., Pittsburghe.

"Amerikos Lietuvių Taryba pripažįsta ir apsiima rėmti sutartį tarp Lietuvos valdžios ir Amerikos Lietuvių Prekybos Bendrovės sukėlime $1,000,000.00 paskolos dvejiems metams ant 5½ nuoš."

KO MUMS DAR LAUKTI ILGIAU? PILDYKIME SAVO PRIEDERMES
PIRKIME LIETUVOS BONUS!

Visus pinigus nereikia dabar inešti. Dabar perkant bonų
$50.00 reikia inmokėti nemažiau $5.00 $100.00 " " " $10.00
$500.00 " " " $50.00 $1000.00 " " " $100.00

Sėsk tuojaus ir išpildęs aplikaciją prisiųsk tuojaus su reikalingu mokesčiu. Tada galėsi buti ramus žinodamas kad savo priedermę išpildei.

LIETUVOS BONŲ IŽDAS
120 TREMONT ST. BOSTON, MASS.

Šiuomi užsirašau Lietuvos už $..... ir su šiuo laišku prisiunčiu pirmą mokestį $.....
Lai gyvuoja Lietuva!
Mano vardas .....
Gatvė .....
Miestas .....

ERNEST WEINER
DRY GOODS
1800 W. 47th kamp. Wood Sts.
Mes duodame dvigubas stempas Ketvergais ir Subatomis.
Dideliame pasirinkime gaubami. Visokie interijolai, vaikams drabužiai, šlebės ir jakutės.
Pluksnos 79c — Pluksnos 79c
PLUNKSNOS.

F. P. BRADCHULIS
Lietuvis Advokatas
Attorney at Law
105 W. Monroe, Cor. Clark
Room 1207. Tel. Central 220
CHICAGO, ILLINOIS
Gyv.: 3112 So. Halsted Street
Telefonas Yards 2390

Telefonas Pullman 60
DR. W. A. MAJOR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas 11719 Michigan Ave.
Adynos 8:30 iki 9 ikryto — 1 iki 2 po pietų — 6:30 iki 8:30 vakare.
Nedėliomis nuo 10 iki 11 ikryto

Dr. S. Naikelis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4712 So. Ashland Ave.
Phone Drover 7042
Cicero Office
4947 W. 14-th St.
Phone Cicero 29
Rezidencija 3336 W. 66-th St.
Phone Prospect 8585

Tel. Drover 7042
Dr. C. Z. Vezelis
LIETUVIS DENTISTAS
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak.
Nedėliomis pagal sutarimą
4712 SO. ASHLAND AVENUE
arti 47-tos Gatvės

JOSEPH C. WOLON
Lietuvis Advokatas
29 SO. LA SALLE STREET
Gyvenimo Tel. Humboldt 97
Vakarais 2911 W. 22-nd Street
Tel. Rockwell 6999
CHICAGO, ILL.

Pinigai į Lietuvą jau Nueina

PRISTATIMAS GVARANTUOJAMAS
Siųskite per Lietuvių įstaigą
EUROPEAN AMERICAN BUREAU
A. PETRATIS & CO. Vedėjai
3249 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Kreipkitės raštu iš kitų miestų.

Lai Plevesuoja Veliava
...Kiekvieno Lietuvio Namuose...

Nėra gražesnio daikto papuošti lietuvio namą kaip ženklas jo priginto krašto,—to krašto kuris po tiek ilgų metų vergijos vėl atgimė, liko liuosas.

Ilgą laiką mes abejojome kokia ištikrųjų yra Lietuvos vėliava. Dabar tikrai žinome. Jonas E. Karosas ir Jonas J. Romanas grįždami iš Lietuvos parvežė tikrą Lietuvos Valstybės vėliavą. Ta vėliava kuri dabar plevėsuoja po visas dalis laisvos Lietuvos.

Tų vėliavų galima gauti visokių, gražių ir dar gražesnių—ir už žemą kainą. **Tuojaus užsisakyk** prisiųsdamas savo užsakymą su pinigais adresu:

"Draugas" Publishing Co.
1800 West 46th Street, Chicago, Ill.

VĖLIAVŲ KAINOS:
No. 1. Drobės; 12x18 colių; ant lazdutės su paauksuota viršune ..... .25
No 2. Šilkinė; 12x18 colių; ant lazdutės su paauksuota viršune $1.00
Už prisiuntimą mes užmokame.

Draugijoms, Komitetams, Krautuvninkams ir Agentams perkant daug, duodame nuošimtį.

Šiuomi prisiunčiu $.....ir meldžiu man prisiųsti vėliavą No.....su ta išlyga, jei man vėliava nepatiks galiu grąžinti atgal ir gauti savo pinigus.
Vardas, pavardė.....
Adresas .....
Miestas .....